

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี” จะกล่าวถึงหัวข้อสำคัญ 3 ประการคือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่

1.1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

1.1.2 เพื่อศึกษาความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานีจากสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พร้อมปัญหาและข้อเสนอแนะในการให้ความรู้

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

1.1.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มารับบริการสาธารณสุขทุกตำบลในอำเภอเมืองปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมีจำนวน 56,919 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 397 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square)

1.3 ผลการวิจัย ผลการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี” สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 พฤติกรรมการเปิดรับสื่ออาสาศาสนาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี

1) การเปิดรับสื่อบุคคล (อาสาศาสนาสาธารณสุข: อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี พบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีมีการเปิดรับสื่อบุคคล (อาสาศาสนาสาธารณสุข: อสม.) โดยภาพรวมในระดับสูง ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับในระดับสูงทุกประเด็น โดยเปิดรับในประเด็นการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากอาสาศาสนาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ($\bar{X} = 4.40$) มากกว่าระยะเวลาที่ได้รับฟังอาสาศาสนาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ในแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 4.22$)

2) แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากอาสาศาสนาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มากที่สุด พบว่า ส่วนใหญ่ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากอาสาศาสนาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 76.6

1.3.2 ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี

1) ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี จำแนกตามรายด้าน

(1) การติดต่อของโรคเอดส์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีตอบถูกในประเด็นถ้ามีแผล และสัมผัสโดนเลือด หรือน้ำอสุจิ หรือน้ำในช่องคลอด เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ใช่หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 99.0

(2) อาการของโรคเอดส์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีตอบถูกในประเด็นสาเหตุการตายของผู้ป่วยโรคเอดส์ คือ ร่างกายมีภูมิคุ้มกันบกพร่อง ทำให้ตายจากโรคติดเชื้อฉวยโอกาส ใช่หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 89.7

(3) การรักษาโรคเอดส์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีตอบถูกในประเด็นหลังจากตรวจเลือดหาเชื้อ HIV แล้วถ้าผลเลือดเป็นลบ แสดงว่าติดเชื้อเอดส์ใช่หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 89.7

(4) การป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีตอบถูกในประเด็นถุงยางอนามัยสามารถลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ใช่หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 97.7

(5) การปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยโรคเอดส์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีตอบถูกในประเด็นรับประทานอาหารร่วมกัน ดื่มน้ำแก้วเดียวกัน เข้าห้องน้ำเดียวกัน เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ใช่หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 88.4

2) ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี โดยภาพรวม พบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานีมีความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 12.95$) โดยส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 88.9

1.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี ลักษณะทางประชากร ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้โดยรวมของครอบครัวต่อเดือน และภูมิลำเนา (ที่อยู่ปัจจุบัน) มีความสัมพันธ์กับ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี การเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้แก่ ความถี่ในการรับฟังอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ระยะเวลาในการรับฟังอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และแหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี จากพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี พบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานีมีการเปิดรับสื่อบุคคล (อาสาศัมครสาธารณสุข: อสม.) โดยภาพรวมในระดับสูง โดยเปิดรับในประเด็นการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มากกว่าระยะเวลาที่ได้รับฟังอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ในแต่ละครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาล เป็นหน่วยงานรัฐบาลที่ให้บริการขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นที่รับรู้จากประชาชนผู้รับบริการโดยทั่วไปและมีความคุ้นเคยต่อการใช้บริการ จึงอยากให้เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแอตकिन (Atkin, 1973) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากขึ้นยังมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อยสรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อ คือความบ่อยครั้งในการเปิดรับ ระยะเวลา รวมถึงจำนวนสื่อในการเปิดรับด้วย

2.2 ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานีมีความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากปัจจุบันการสื่อสารเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการป้องกันโรคเอดส์นั้น สื่อทุกประเภทถูกใช้เพื่อการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อย่างต่อเนื่อง การนำความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ถูกนำเสนอผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นป้าย โปสเตอร์ ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ให้คนในชุมชนเกิดความรู้ได้ง่าย นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ป้ายโฆษณา เอกสาร แผ่นพับ วารสาร โบรชัวร์ เป็นสื่อที่ผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานีมีความต้องการมากที่สุด ดังนั้นการให้ความรู้ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะในสื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นสื่อเหมาะสมกับการให้ความรู้ให้กับผู้รับบริการในอำเภอเมืองปทุมธานีจึงเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ในระดับสูงนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาดัมส์ (Adams, 1971 อ้างใน อรนุช งามขาว, 2543: 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อเฉพาะกิจไว้ดังนี้ คือสื่อเฉพาะกิจจัดว่ามีความสำคัญต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพราะสื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่าง

หนึ่งโดยเฉพาะ การใช้สื่อเฉพาะกิจเป็นการให้ความรู้และข่าวสารที่เป็นเรื่องราวเฉพาะอย่าง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย (target mail) นอกจากนี้การปิดโปสเตอร์ตามชุมชนต่างๆ การจัดนิทรรศการ การสาธิต (demonstration) ก็เป็นการใช้สื่อเฉพาะกิจที่มีประสิทธิภาพในการรณรงค์เผยแพร่ประดิษฐ์กรรมแปลกๆ และทันสมัยในสังคมนั้นๆ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับสื่ออาสาศัมคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมือง
ปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากร ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้โดยรวมของครอบครัวต่อเดือน และภูมิลำเนา (ที่อยู่ปัจจุบัน) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์บางประเด็นนั้น อาจมีการใช้คำศัพท์หรือภาษาอังกฤษซึ่งผู้รับบริการจำเป็นต้องทราบเพื่อปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ให้ถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้เรียนรู้คำศัพท์หรือภาษาอังกฤษที่มากขึ้น และนำไปใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ จึงทำให้การเปิดรับสื่อแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรมะ สตะเวทิน (2540: 112-117) ที่ได้กล่าวว่า การศึกษาหรือความรู้เป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้นคนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน จึงย่อมมีความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงหรือมีความรู้ดีจะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี ทั้งนี้เพราะคนเหล่านี้มีความรู้กว้างขวางในหลายเรื่อง มีความเข้าใจศัพท์มาก และมีความเข้าใจสารได้ดี แต่คนเหล่านี้มักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ สารที่ไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ มักจะถูกโต้แย้งจากคนเหล่านี้ ข้อคำนึงถึงประการหนึ่งในการวิเคราะห์การศึกษาของผู้รับสารก็คือจะต้องไม่วิเคราะห์ความรู้ของผู้รับสารโดยยึดถือเฉพาะพื้นฐานการศึกษาที่ได้จากสถาบันการศึกษา เพราะการแสวงหาความรู้นั้นสามารถกระทำได้ด้วยตนเองตลอดชีวิตจากแหล่งอื่นๆ ที่นอกเหนือจากสถาบันการศึกษา เช่น สื่อมวลชน จากตำรับตำราต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนั้น การขาดโอกาสได้ใช้ความรู้ก็เป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำให้ความรู้ความสามารถของคนลดลงได้

2.3.2 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า พบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท และระหว่าง 9,001-14,000 บาท ผู้รับบริการที่มีรายได้นี้มีสัดส่วนของเงินที่

ต้องใช้จ่ายเพื่อการครองชีพมากกว่า ดังนั้นการมุ่งแสวงหารายได้เพื่อเลี้ยงตนเองและคนในครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญ เวลาในแต่ละวันส่วนใหญ่จึงใช้ไปกับการทำงาน ทำให้มีเวลาในการแสวงหาความรู้ผ่านสื่อต่างๆ น้อยกว่าผู้รับบริการที่มีรายได้มากกว่า จึงทำให้มีการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรเมะ สตะเวทิน (2540: 112-117) ที่ได้กล่าวว่า รายได้ของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการของคน ตลอดจนความคิดของคนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ นอกจากนี้ คนที่มีฐานะหรือรายได้สูงมักจะใช้สื่อมวลชนมากด้วย และการใช้สื่อมวลชนก็มักจะใช้เพื่อแสวงหาเรื่องราวข่าวสารหนักๆ ประกอบกับตำแหน่งหน้าที่หรืออาชีพยังทำให้คนเราสื่อสารมากน้อยไม่เท่ากันด้วย

2.3.3 ภูมิปัญญา (ที่อยู่ปัจจุบัน) พบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีส่วนใหญ่ มีภูมิปัญญา (ที่อยู่ปัจจุบัน) ในแต่ละตำบลเท่าๆ กัน ดังนั้นการที่ผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานีมาจากพื้นที่ที่แตกต่างกัน ย่อมมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมที่ต่างกัน จึงทำให้การเปิดรับสื่อแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรเมะ สตะเวทิน (2540: 112-117) ที่ได้กล่าวว่าสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายความว่า เชื้อชาติและชาติพันธุ์ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว ของผู้รับสารมีอิทธิพลสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารและสาร สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ยังทำให้คนมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมที่ต่างกัน คนที่มีอาชีพต่างกันย่อมมองโลก มีแนวคิด มีอุดมการณ์ มีค่านิยมต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี จากการศึกษาพบว่า ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี ส่วนใหญ่แล้วมีภูมิปัญญาในตำบลที่อยู่ในอำเภอเมือง ซึ่งไม่ไกลจากแหล่งความเจริญมากนัก การเข้าถึงของแหล่งข้อมูลซึ่งได้แก่ อาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จึงเป็นตัวกลางในการให้ข่าวสารความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้อย่างทั่วถึงและง่ายกว่าผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภออื่นๆ ทั้งในด้านความถี่ในการรับฟัง ระยะเวลาในการรับฟัง และแหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ จึงทำให้มีการเปิดรับสื่ออาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานีมีความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ปานกลาง และมีความรู้อยู่ในระดับต่ำน้อยที่สุด ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้รับบริการสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองปทุมธานี ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1962) ได้

กล่าวถึงลักษณะของผู้รับสารไว้ว่าบุคคลย่อมมีลักษณะนิสัย และพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกันไป ทั้งนี้พิจารณาจากเหตุผลพื้นฐานที่สำคัญคือ บุคคลทั้งหลายมีความแตกต่างกันทั้งด้านสรีระ ภูมิหลัง และสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งที่อยู่อาศัย แต่ละท้องที่ แต่ละภาค ในแต่ละประเทศย่อมมีความสนใจในบางสิ่งบางอย่างแตกต่างกัน เพราะการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เลอว์นเนอร์ (Lerner, 1985) ได้ศึกษาอิทธิพลที่เกิดจากการเปิดรับสื่อมวลชนภายในประเทศตะวันออกกลางในปี ค.ศ.1985 พบว่า เมื่อการขยายตัวของชุมชนจนกลายเป็นเมืองที่ช่วยให้การพัฒนาด้านความรู้ หนังสือ และระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้นจะทำให้การเปิดรับสื่อมวลชนแพร่หลายมากขึ้น ในทำนองเดียวกันเมื่อชุมชนมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจากการพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น สังคมจะขยายของข่ายของสื่อมวลชน และการขยายตัวของสื่อมวลชนนี้เองจะช่วยยกระดับการเรียนรู้หนังสือมากขึ้นด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่

3.1.1 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ควรให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์โดยใช้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาล เป็นสถานที่ในการให้ความรู้

3.1.2 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ควรให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์โดยการออกตรวจเยี่ยมที่บ้านของคนในชุมชนให้มากกว่านี้ และในการให้ความรู้แต่ละครั้งควรใช้ระยะเวลาในการให้ความรู้เพิ่มขึ้น

3.1.3 ควรเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ป้ายโฆษณา เอกสาร แผ่นพับ วารสาร โบชัวร์ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการป้องกันและการอยู่ร่วมกันกับผู้ป่วย

3.1.4 ในการดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในแต่ละครั้งนั้น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ควรแนะนำหน่วยงานและบุคลากรสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้คนในชุมชนได้ทราบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการเปิดรับสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

3.2.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการให้บริการของสถานบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

3.2.3 ควรมีการศึกษาการเปิดรับสื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กับผลการดำเนินงานของสถานบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

3.2.4 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจการให้บริการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้รับบริการสาธารณสุขในอำเภอเมืองปทุมธานี

3.2.5 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการให้บริการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของอำเภออื่นๆ กับอำเภอเมืองปทุมธานี

